

Onderwerp: wensen en bedenkingen oprichten warmtebedrijf B.V.

Geacht college,

Op 15 oktober 2024 heeft u per brief met zaaknummer 429752 de gemeenteraad uitgenodigd om wensen en bedenkingen in te dienen, omdat u een warmtebedrijf in vorm van een B.V. wilt gaan oprichten. Dit als onderdeel van het beoogde warmtenet in Langerhaar.

De VVD Nieuwkoop maakt gebruik van deze mogelijkheid en geeft hierbij haar wensen en bedenkingen.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

1. De oprichting van een B.V. (warmtebedrijf) en de bijbehorende governance;
2. De risico's en risicobeheersing verbonden aan het warmtebedrijf/de B.V.;
3. De rol van de gemeenteraad;
4. De inbreng van inwoners bij het warmtebedrijf/de B.V.

Ad. 1 de oprichting van een B.V. (warmtebedrijf) en de bijbehorende governance

In antwoord op technische vragen die de VVD heeft gesteld, antwoordt u: "Het college heeft dan ook besloten dat een bestuurder namens de gemeente als aandeelhouder op treedt van de BV. De directievoering kan vervolgens in de gemeentelijke organisatie ondergebracht worden."

Verder schrijft u: "Het toezicht op de BV verloopt niet via de Raad van Commissarissen, maar indirect door de gemeenteraad. De financiële verantwoording van de deelneming (BV) komt namelijk terug in de begrotingscyclus. De gemeenteraad heeft daarin een controlerende taak."

De VVD plaats hierbij de volgende bedenkingen.

Wij zijn van mening dat politiek-bestuurlijke en governance-taken en verantwoordelijkheden niet met elkaar vermengd mogen worden. In tegendeel, het is nodig om een strikte scheiding tussen beide aan te brengen. Dat lichten wij toe. Een bestuurder van een BV heeft statutaire taken en bevoegdheden en dient binnen de governancestructuur verantwoording af te leggen. Een wethouder en de gemeenteraad hebben ieder bestuurlijk-politieke taken en verantwoordelijkheden, als zodanig en naar elkaar toe. Als beide worden vermengd dan kunnen er ongewenste situaties ontstaan. Zoals rolconflicten, mogelijke belangenverstrengeling en een ongewenste spanning tussen het uitoefenen van democratische controle en het toezicht op de bedrijfsvoering van de deelneming (B.V.)

Wij dringen er sterk op aan om een transparante scheiding aan te brengen als het gaat om de politiek-bestuurlijke en de governance rollen en taken. Dat betekent concreet dat een bestuurder (collegelid) geen functie vervult binnen de B.V.

Verder geven wij u ernstig in overweging om binnen de B.V. structuur te zorgen voor onafhankelijke 'checks en balances' op het door de directie (de ambtelijke organisatie) uitgevoerde beleid.

Ad 2. de risico's en risicobeheersing verbonden aan de warmtebedrijf B.V.

Uw college typeert het realiseren van het warmtenet als een project met een hoog risicoprofiel. Wij zijn dat geheel met u eens. Er ligt een grote uitdaging, de gemeente heeft geen (eigen) ervaring met warmtenetten en warmtebedrijven en als het 'mis gaat', dan gaat het ook financieel 'goed mis'. Weliswaar van een geheel andere orde, maar ter verduidelijking voor de beeldvorming. De VVD Nieuwkoop wil geen tweede Noordse Buurt.

In uw beantwoording van onze technische vragen lezen wij de volgende passages:

"Wanneer er sprake is van situatie (1) – en dan het scenario dat er geen WIS subsidie wordt verstrekt – is er géén financiering voor de aanleg van het leidingwerk naar bestaande woningen, ligt er een overgedimensioneerde warmtevoorziening (WKO en aquathermie installatie) dat alleen voor de IKC en nieuwbouwappartementen wordt gebruikt. Zonder WIS subsidie kunnen we de onrendabele top van rond de 1 miljoen euro niet overbruggen."

"Als WDA (situatie 2) helemaal niet deelneemt, dan gaat de aansluitgraad zodanig ver naar beneden dat de onrendabele top zodanig hoog wordt dat er een kostenbijdrage van de gemeente nodig is om het warmtenet overeind te houden."

Situatie (2) WDA participeert niet en (3) onvoldoende particuliere woningeigenaren doen mee gaan over deelname aan het warmtenet. Hiervoor is géén plan B. Namelijk wordt het bronnet (laten we zeggen de motor van het net, WKO en aquathermie installatie) in 1x aangelegd. Deze kosten worden dus dan al gemaakt."

Gezien deze onzekerheden is de VVD Nieuwkoop van mening, dat er een doorlopende monitoring op risico's en risicobeheersing moet plaatsvinden. Dus geen foto nu en daarmee volstaan, maar een geborgd en onafhankelijk risicomanagement voor nu én in de toekomst. Dat kan in de vorm van een dashboard waarbij kritieke prestatie-indicatoren worden gehanteerd.

Wij zien het borgen van risicomanagement als een wezenlijk en onmisbaar onderdeel van dit als risicovol aangemerkt project. Wij vragen uw college om dit serieus op te pakken.

Ad 3. De rol van de gemeenteraad

U geeft in de beantwoording op onze technische vragen aan, dat de gemeenteraad via de P&C-cyclus zijn controlerende taak kan uitoefenen. Dat betekent in de praktijk controle achteraf. Niet op het moment, of beter gezegd vóór het moment dat ingrijpen nog mogelijk is en effect kan hebben. Om tijdig -zo nodig- de goede politieke keuzes te kunnen maken en besluiten te nemen.

De VVD Nieuwkoop is van mening, dat deze en komende gemeenteraden een serieuze positie moeten krijgen in de voorbereiding, uitvoering en exploitatie van het warmtenet Langeraar via het (op te richten) warmtebedrijf. Dat kan op specifieke aspecten (indicatoren), die politiek en maatschappelijk relevant zijn voor de gemeenteraad.

Wij roepen u op om (1) de informatieplicht richting gemeenteraad op dit project nu en in de toekomst zodanig in te richten, dat de raad tijdig, compleet en (pro)-actief op de hoogte wordt gebracht van ontwikkelingen, die impact hebben op het warmtenet Langeraar en het daartoe opgerichte warmtebedrijf.

(2) Ook vragen wij u om de kaderstellende documenten van het warmtebedrijf (B.V.), die op basis van Verbonden Partijen opgesteld dienen te worden, met de gemeenteraad te delen. Dit met het oog op het toetsen van deze documenten aan het te dienen publieke belang.

Ad 4. De inbreng van inwoners bij het warmtebedrijf/de B.V.

De VVD Nieuwkoop heeft technische vragen gesteld over de inbreng van de betrokken inwoners van Langerhaar bij het warmtebedrijf. Uw college antwoordt als volgt:*"We gaan dus niet vanuit de gemeente voorschrijven hoe wij het allemaal zien, maar beschouwen dat als een gezamenlijke inspanning om te komen tot een publiek net, dat onder de laagst maatschappelijke kosten draait en toekomstbestendig is. Dit project kan alleen maar slagen door van onderop te werken (vanuit de samenleving)."*

Tijdens de Meningsvormde Raad op 24 oktober jl. gaf WDA-directeur Van der Velde aan, dat het betrekken van huurders van deze corporatie bij het warmtebedrijf geen taak is van de WDA. Huurders zijn afnemers, gebruikers van warmte. Het is geen taak van de WDA om hen een stem te geven bij de warmtelevering.

Ook woningeigenaren die -vaak na een serieuze afweging van kosten en baten- kiezen voor een aansluiting op het warmtenet hebben (nu) geen duidelijkheid of en op welke wijze zij (individueel dan wel verenigd) een stem krijgen bij besluiten van het warmtebedrijf. Specifiek die besluiten die zien op leveringszekerheid en betaalbaarheid van warmte.

De VVD Nieuwkoop is van mening dat deze inwoners, huurders en eigen huisbezitters, een stem moeten krijgen in voor hen belangrijke besluiten van het B.V.-bestuur c.q. de aandeelhouder (gemeente).

Wij roepen uw college op om bij de oprichting van de B.V. (in de statuten) een regeling op te nemen, die borgt dat gebruikers bij voorkeur een stem krijgen, doch in ieder geval gekend worden bij besluiten, die voor hen van belang zijn. In het bijzonder als het gaat om de leveringszekerheid en de betaalbaarheid van warmte.

Wij zijn benieuwd naar uw reactie op onze wensen en bedenkingen en zien deze tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens VVD Nieuwkoop

Paul Platen
fractievoorzitter